

The Role of Personality Characteristics in Predicting Corona Anxiety in Vaccinated People

**Fatemeh Barkhordari¹, Parenaz Banisi^{2*}, Leili Barimnejad¹, Shima Haghani¹,
Ghanbarali Delfan Azari³**

1- Nursing Care Research Center, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

2- Associate Professor, Department of Educational Management, West Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran (Membership of Health and Industry Research Center, West Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran).

3- Lecturer, Department of Educational Management, West Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

***Corresponding Author:** Parenaz Banisi, Associate Professor, Department of Educational Management, West Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran (Membership of Health and Industry Research Center, West Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran)

Email: parenazbanisi2017@gmail.com

Received: 2022/12/15

Accepted: 2023/02/24

Abstract

Introduction: The coronavirus caused much anxiety, and it seems that personality characteristics play an influential role in anxiety. As a result, this study aimed to determine the role of personality characteristics in predicting corona anxiety in vaccinated people.

Methods: This was a cross-sectional correlational study. The research population was vaccinated people referred to the Payambar Azam Complex vaccination centre of the Islamic Azad University of West Tehran Branch in the autumn of 2021. In this research, among the people receiving the second dose of the Corona vaccine based on G Power software, 400 people were selected by simple random sampling method. Data were collected using demographic information form, corona anxiety scale, and personality characteristics inventory. The data were then analyzed using Pearson correlation coefficients and multiple regression with an enter model in SPSS-26 software.

Results: The findings showed that neuroticism and extroversion had a positive and significant relationship with Corona anxiety in vaccinated people, and agreeableness, openness, and conscientiousness had a negative and significant relationship with Corona anxiety in them ($P < 0.01$). Also, the personality characteristics significantly predicted 39.4% of the changes in Corona anxiety in vaccinated people ($P < 0.001$).

Conclusions: This study's results highlight the practical implications of understanding the role of personality characteristics in predicting Coronavirus anxiety in vaccinated individuals. This knowledge empowers us to plan and implement targeted interventions to reduce Coronavirus anxiety based on individual personality traits.

Keywords: Personality, Corona Anxiety, Vaccinated.

نقش ویژگی‌های شخصیتی در پیش‌بینی اضطراب کرونا در افراد واکسینه‌شده

فاطمه برخوردار^۱، پریناز بنیسی^{۲*}، لیلی بریم‌نژاد^۱، شیما حقانی^۱، قنبرعلی دلفان‌آذری^۳

۱- مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران.

۲- دانشیار، گروه مدیریت آموزشی، واحد تهران غرب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (عضو مرکز تحقیقات صنعت و سلامت، واحد تهران غرب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران).

۳- مدرس، گروه مدیریت آموزشی، واحد تهران غرب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

*نویسنده مسئول: پریناز بنیسی، دانشیار، گروه مدیریت آموزشی، واحد تهران غرب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (عضو مرکز تحقیقات صنعت و سلامت، واحد تهران غرب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران).

ایمیل: parenazbanisi2017@gmail.com

پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۱۲/۵

دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۹/۲۴

چکیده

مقدمه: کروناویروس باعث ایجاد اضطراب زیادی شد و به نظر می‌رسد که ویژگی‌های شخصیتی نقش موثری در اضطراب داشته باشند. در نتیجه، هدف این مطالعه تعیین نقش ویژگی‌های شخصیتی در پیش‌بینی اضطراب کرونا در افراد واکسینه شده بود.

روش کار: این مطالعه مقطعی از نوع همبستگی بود. جامعه پژوهش افراد واکسینه‌شده مراجعه‌کننده به مرکز واکسیناسیون مجتمع پیامبر اعظم (ص) دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران غرب در پاییز سال ۱۴۰۰ بودند. در این پژوهش، از میان افراد دریافت‌کننده دوز دوم واکسن کرونا بر اساس نرم‌افزار G Power تعداد ۴۰۰ نفر با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. داده‌ها با فرم اطلاعات جمعیت‌شناختی، مقیاس اضطراب کرونا و سیاهه ویژگی‌های شخصیتی جمع‌آوری و با روش‌های ضرایب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه با مدل همزمان در نرم‌افزار SPSS-26 تحلیل شدند.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که روان‌نژندی و برون‌گرایی با اضطراب کرونا در افراد واکسینه‌شده رابطه مثبت و معنی‌دار و سازگاری، دلپذیربودن، وظیفه‌شناسی با اضطراب کرونا در آنان رابطه منفی و معنی‌دار داشتند ($P < 0/01$). همچنین، ویژگی‌های شخصیتی به‌طورمعنی‌داری توانستند ۳۹/۴ درصد از تغییرات اضطراب کرونا در افراد واکسینه‌شده را پیش‌بینی کنند ($P < 0/001$). **نتیجه‌گیری:** نتایج این مطالعه حاکی از نقش موثر ویژگی‌های شخصیتی در پیش‌بینی اضطراب کرونا در افراد واکسینه‌شده بود. در نتیجه، برنامه‌ریزی برای کاهش اضطراب کرونا افراد واکسینه‌شده از طریق ویژگی‌های شخصیتی ضروری است.

کلیدواژه‌ها: شخصیت، اضطراب کرونا، واکسینه‌شده.

مقدمه

در روزهای پایان سال ۲۰۱۹ میلادی نوع جدیدی از کروناویروس با همه‌گیری بالا در انسان با علائمی مانند تب، سرفه و مشکلات تنفسی شیوع یافت [۱]. بیماری کروناویروس که در دسامبر ۲۰۱۹ در ووهان چین شناسایی شد و سازمان جهانی بهداشت در ۱۱ مارس ۲۰۲۰ آن را تحت عنوان پاندمی کووید-۱۹ نامید، برای مدتی اضطراب زیادی

به همه انسان‌ها وارد کرد [۲]. عدم وجود واکسن یا درمانی برای آن سبب افزایش تأکید بر انجام رفتارهای پیشگیرانه مانند شستن مکرر دست‌ها و زدن ماسک و قرنطینه‌های سخت‌گیرانه شد [۳]. اضطراب ناشی از کروناویروس، اضطراب کرونا نامیده شد و همه اضطراب‌ها باعث تضعیف سیستم ایمنی بدن و آسیب‌پذیری بیشتر در برابر بیماری‌ها می‌شوند [۴]. اضطراب، احساس‌های مبهم و پاسخ‌های ترس‌آور به محرک‌های داخلی و خارجی است [۵].

می‌یابند [۱۴].

پژوهش‌های اندکی درباره رابطه ویژگی‌های شخصیتی و اضطراب کرونا انجام شده، گاهی نتایج پژوهش‌ها متفاوت و پژوهشی در این زمینه بر روی افراد واکنش‌دهنده انجام شده است. نتایج پژوهش Eroglu و همکاران نشان داد که روان‌نژندی با ترس از کووید-۱۹ رابطه معنی‌دار مثبت و وظیفه‌شناسی با آن رابطه معنی‌دار منفی داشت و سایر ویژگی‌های شخصیتی یعنی برون‌گرایی، سازگاری و دلبازی با آن رابطه معنی‌دار نداشتند [۱۵]. Kumar و Tankha ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که روان‌نژندی با نگرانی جسمی اضطراب کرونا رابطه مثبت و معنی‌دار و برون‌گرایی، سازگاری و وظیفه‌شناسی با نگرانی جسمی اضطراب کرونا رابطه منفی و معنی‌دار داشت، اما دلبازی با آن رابطه معنی‌دار نداشت [۹]. در پژوهشی دیگر Aschwanden و همکاران گزارش کردند که روان‌نژندی با نگرانی بیشتر درباره بیماری کروناویروس و برون‌گرایی و وظیفه‌شناسی با نگرانی کمتر درباره بیماری کروناویروس مرتبط بود، اما بین سازگاری و دلبازی با آن رابطه معنی‌دار یافت نشد [۱۶]. همچنین، نتایج پژوهش SeyyedNoori و همکاران نشان داد که روان‌نژندی با اضطراب کووید-۱۹ رابطه مثبت و معنی‌دار و برون‌گرایی، سازگاری و دلبازی با اضطراب کووید-۱۹ رابطه منفی و معنی‌دار داشت، اما وظیفه‌شناسی با اضطراب کووید-۱۹ رابطه معنی‌دار نداشت [۱۷]. Zamani و همکاران ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که هیجان‌پذیری و پریشانی روانشناختی با اضطراب ناشی از بیماری کرونا رابطه معنی‌دار مثبت و تاب‌آوری، صداقت-فروتنی، برون‌گرایی، سازگاری، دلبازی با اضطراب و وظیفه‌شناسی با آن رابطه معنی‌دار منفی داشت [۱۸]. در پژوهشی دیگر Tabe Bordbar و همکاران گزارش کردند که روان‌نژندی و کنترل بیرونی با اضطراب کرونا رابطه معنی‌دار مثبت و برون‌گرایی، سازگاری، دلبازی با اضطراب و وظیفه‌شناسی و کنترل درونی با اضطراب کرونا رابطه معنی‌دار منفی داشت و توانستند به‌طور معنی‌دار اضطراب کرونا را پیش‌بینی کنند [۱۹].

امروزه اضطراب درباره ابتلاء به ویروس کرونا شایع است که به نظر می‌رسد دلیل آن بیشتر کمبود اطلاعات علمی باشد و اضطراب ناشی از آن حتی باعث می‌شود که افراد در معرض اخبار نادرست قرار گیرند و نتوانند اطلاعات درست و غلط را از هم تشخیص دهند که این عوامل نیز خود سبب

اضطراب کرونا، اضطراب ناشی از مبتلا شدن به کروناویروس می‌باشد [۶]. کووید-۱۹ به دلیل شیوع و مرگ‌ومیر بالا، ناشناخته بودن و ایجاد ابهام شناختی در کنار عدم یافتن دارویی مناسب برای آن باعث ایجاد اضطراب زیادی شد [۷]. این اضطراب در نتیجه ترس از بیماری و مبتلا شدن به آن، ترس از مرگ، انتشار شایعه‌ها و خبرهای غلط، تداخل در فعالیت‌های روزمره، مقررات منع رفت‌وآمدها، کاهش روابط اجتماعی و غیره ایجاد می‌شود [۸].

یکی از عوامل احتمالی موثر در اضطراب کرونا، ویژگی‌های شخصیتی است [۹] که الگوهایی از افکار، اعمال، احساس‌ها، باورها و فعالیت‌هایی را منعکس می‌کند که در طی زمان و موقعیت‌ها تقریباً ثابت و پایدار هستند [۱۰]. شخصیت مجموعه ویژگی‌های نسبتاً ثابت، صفات روانشناختی، سازوکارهای سازمان‌یافته و ویژگی‌های متمایزکننده یک فرد از سایر افراد است [۱۱]. یکی از بانفوذترین و مهم‌ترین مدل‌های ویژگی‌های شخصیتی، مدل Costa & McCrae است که بر اساس آن پنج ویژگی شخصیتی شامل روان‌نژندی، برون‌گرایی، سازگاری، دلبازی، و وظیفه‌شناسی وجود دارد [۱۲]. روان‌نژندی به گرایش فرد برای تجربه اضطراب، تنش، ترحم‌جویی، کینه‌توزی، تکانش‌ورزی، افسردگی و عزت‌نفس پایین، برون‌گرایی به تمایل فرد برای مثبت‌اندیشی، ابراز وجود، معاشرت‌یابی، هیجان‌خواهی، جرأت‌طلبی، پراورزی بودن و صمیمیت، سازگاری به گرایش فرد برای بخشندگی، مهربانی، سخاوت، همدلی، نوع‌دوستی و اعتمادورزی، دلبازی به تمایل فرد برای کنجکاوی، عشق به هنر، زیاددوستی، هنرمندی، انعطاف‌پذیری و خردورزی و وظیفه‌شناسی به گرایش فرد برای نظم، منطق، کارآمدی، قابلیت اعتماد، خودنظم‌بخشی و پیشرفت‌مداری اشاره دارد [۱۳]. افراد روان‌نژند مستعد داشتن عقاید غیرمنطقی هستند و کمتر قادر به کنترل تکانش‌های خود می‌باشند. افراد برون‌گرا در گروه‌های بزرگ و گردهم‌آیی‌ها شرکت می‌کنند و برای پذیرش عقاید سیاسی، اجتماعی و اخلاقی جدید آماده هستند. افراد سازگار نسبت به دیگران همدردی می‌کنند و علاقه‌مند هستند که به دیگران کمک نمایند. افراد دلباز دربارۀ دنیای درونی و بیرونی کنجکاو هستند و عقاید جدید و ارزش‌های غیرمعارف را می‌پذیرند. افراد وظیفه‌شناس افرادی هدفمند، بااراده، مصمم، دقیق، خوش‌قول و مطمئن هستند و در زندگی به موفقیت تحصیلی و شغلی دست

افزایش اضطراب کرونا می‌شوند [۲۰]. بنابراین، پژوهش درباره اضطراب کرونا با هدف پیش‌بینی آن جهت طراحی برنامه‌هایی برای کاهش آن ضروری است. با توجه به بررسی‌ها از عوامل مرتبط با اضطراب کرونا می‌توان به ویژگی‌های شخصی اشاره کرد و همان‌طور که در بالا گفته شد هم نتایج پژوهش‌ها درباره آن متفاوت بوده است و هم پژوهشی در این زمینه بر روی افراد واکنش‌ده انجام نشده است. از آنجایی که افراد واکنش‌ده در برابر کووید-۱۹ با جمعیت عمومی که ممکن است واکنش زده یا ندهد باشند، متفاوت است، لذا ضروری به نظر می‌رسد که در این گروه نیز پژوهش انجام و رابطه متغیرها ارزیابی شود. نتایج این مطالعه می‌تواند به افراد عادی و متخصصان و برنامه‌ریزان سلامت در طراحی برنامه‌هایی جهت کاهش اضطراب کرونا و تصمیم به واکنش‌زدن کمک شایانی نماید. در نتیجه، هدف این مطالعه تعیین نقش ویژگی‌های شخصیتی در پیش‌بینی اضطراب کرونا در افراد واکنش‌ده بود.

روش کار

این مطالعه مقطعی از نوع همبستگی بود. جامعه پژوهش افراد واکنش‌ده مراجعه‌کننده به مرکز واکنش‌های مجتمعی پیامبر اعظم (ص) دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران غرب در پاییز سال ۱۴۰۰ بالغ بر ۵۰۰ نفر بودند. در این پژوهش، از میان افراد دریافت‌کننده دوز دوم واکسن کرونا بر اساس نرم‌افزار G Power تعداد ۴۰۰ نفر با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. در این روش نمونه‌گیری به هر یک از افراد جامعه یک کد اختصاص داده شد و از میان آنها تعداد ۴۰۰ نفر در صورت داشتن شرایط و ملاک‌های ورود به مطالعه با روش تصادفی ساده به کمک قرعه‌کشی انتخاب شدند. شرایط و معیارهای ورود به مطالعه شامل دریافت دوز دوم واکسن کرونا، تمایل جهت شرکت در پژوهش، عدم ابتلاء به ویروس کرونا در سه ماه گذشته، عدم وقوع رخداد‌های تنش‌زا مانند طلاق و مرگ نزدیکان در سه ماه گذشته و عدم اعتیاد و مصرف داروهای روان‌پزشکی مثل ضد اضطراب و ضد افسردگی و عدم استفاده از خدمات روانشناختی در سه ماه گذشته بود. همچنین، معیارهای خروج از مطالعه شامل انصراف از تکمیل کردن ابزارها و عدم پاسخگویی به بیش از ده درصد گویه‌ها بود. ابزارهای گردآوری داده‌های مطالعه حاضر شامل فرم

اطلاعات جمعیت‌شناختی، مقیاس اضطراب کرونا (علی‌پور و همکاران، ۱۳۹۸) و سیاهه ویژگی‌های شخصیتی (کاستا و مک‌کری، ۱۹۹۲) بودند که در زیر تشریح می‌شوند. اولین ابزار، فرم اطلاعات جمعیت‌شناختی بود که توسط پژوهشگران طراحی و سوال‌هایی درباره جنسیت، شغل، سطح تحصیلات و نوع واکسن دریافتی از نمونه‌ها پرسیده شد.

دومین ابزار، مقیاس اضطراب کرونا بود که توسط Alipour و همکاران طراحی شد. این مقیاس ۱۸ گویه داشت که برای پاسخگویی به هر گویه از مقیاس چهار گزینه‌ای لیکرت از هرگز (نمره ۰) تا همیشه (نمره ۳) استفاده شد. نمره مقیاس اضطراب کرونا با مجموع نمره گویه‌ها محاسبه می‌شود، بنابراین حداقل نمره در آن ۰ و حداکثر نمره در آن ۵۴ و نمره بالاتر حاکی از اضطراب کرونا بیشتر است. روایی سازه ابزار با روش تحلیل عاملی بررسی و بار عاملی همه گویه‌ها بالاتر از ۰/۶۰ بود و پایایی آن با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۱۹ گزارش شد [۶]. در مطالعه حاضر پایایی مقیاس اضطراب کرونا با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۰ محاسبه شد.

سومین ابزار، سیاهه ویژگی‌های شخصیتی بود که توسط Costa & McCrae طراحی شد. این سیاهه ۶۰ گویه و پنج مولفه روان‌نژندی، برون‌گرایی، سازگاری، دلبازی و وظیفه‌شناسی (هر مولفه ۱۲ گویه) داشت که برای پاسخگویی به هر گویه از مقیاس پنج گزینه‌ای لیکرت از کاملاً مخالفم (نمره ۰) تا کاملاً موافقم (نمره ۴) استفاده شد. نمره هر یک از مولفه‌های پنج‌گانه در سیاهه ویژگی‌های شخصیتی با مجموع نمره گویه‌های آن مولفه محاسبه می‌شود، بنابراین حداقل نمره در هر مولفه ۰ و حداکثر نمره در آن ۴۸ و نمره بالاتر حاکی از بیشتر داشتن آن ویژگی است. روایی سازه ابزار با روش تحلیل عاملی بررسی و نتایج حاکی از وجود پنج مولفه روان‌نژندی، برون‌گرایی، سازگاری، دلبازی و وظیفه‌شناسی بود و پایایی آنها با روش آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۹۰، ۰/۷۸، ۰/۸۶، ۰/۷۶ و ۰/۹۰ گزارش شد [۱۲]. همچنین، Ghanei و همکاران پایایی مولفه‌های روان‌نژندی، برون‌گرایی، سازگاری، دلبازی و وظیفه‌شناسی را با روش آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۷۲، ۰/۶۲، ۰/۶۸ و ۰/۸۱ گزارش کردند [۲۱]. در مطالعه حاضر پایایی مولفه‌های روان‌نژندی، برون‌گرایی، سازگاری، دلبازی و وظیفه‌شناسی در سیاهه ویژگی‌های شخصیتی

نهایت، ابزارها از نظر کامل بودن مورد بررسی قرار گرفتند و پس از ورود به رایانه با روش‌های ضرایب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه با مدل همزمان در نرم‌افزار SPSS-26 در سطح معنی‌داری ۰/۰۵ تحلیل شدند.

یافته‌ها

ریزشی در نمونه‌ها اتفاق نیفتاد و نرخ مشارکت در پژوهش ۱۰۰ درصد بود. بنابراین، تحلیل‌ها برای ۴۰۰ نفر انجام شد. همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، بیشتر نمونه‌های این مطالعه زن (۲۸۰ نفر معادل ۷۰ درصد) و دارای تحصیلات لیسانس (۱۲۷ نفر معادل ۳۱/۷۵ درصد)، شغل آزاد (۱۶۹ نفر معادل ۴۲/۲۵ درصد) و واکسن دریافتی سینوفارم (۲۹۶ نفر معادل ۷۴ درصد) بودند.

با روش آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۸۳، ۰/۸۵، ۰/۸۰، ۰/۸۷ و ۰/۸۱ محاسبه شد.

مراحل اجرایی مطالعه حاضر به این صورت بود که بعد از دریافت کد اخلاق از دانشگاه علوم پزشکی ایران (IR.IUMS.REC.1401.279) و هماهنگی با مرکز واکسیناسیون مجتمع پیامبر اعظم (ص) دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران غرب، اقدام به شناسایی نمونه‌ها شد و برای آنان اهمیت و ضرورت پژوهش بیان و پژوهشگر متعهد شد که ملاحظات اخلاقی را رعایت نماید. لازم به ذکر است که برای واحدهای پژوهش توضیح داده شد که جهت شرکت در پژوهش یا عدم شرکت در پژوهش آزاد هستند. سپس از نمونه‌ها خواسته شد به ابزارهای پژوهش به‌طور کامل پاسخ دهند و پس از اتمام آن، از آنها تقدیر و تشکر شد. در

جدول ۱. تعداد و درصد اطلاعات جمعیت شناختی در افراد واکسینه شده

متغیر	سطوح	تعداد	درصد	متغیر	سطوح	تعداد	درصد
جنسیت	زن	۲۸۰	۷۰	شغل	آزاد	۱۶۹	۴۲/۲۵
	مرد	۱۲۰	۳۰		کارمند	۳۷	۹/۲۵
تحصیلات	پایین‌تر از دیپلم	۴۱	۱۰/۲۵		خانه‌دار	۷۹	۱۹/۷۵
	دیپلم	۷۹	۱۹/۷۵		دانشجو	۱۱۵	۲۸/۷۵
	فوق دیپلم	۱۱۶	۲۹	نوع واکسن	سینوفارم	۲۹۶	۷۴
	لیسانس	۱۲۷	۳۱/۷۵		آسترازنکا	۸۶	۲۱/۵۰
	بالتر از لیسانس	۳۷	۹/۲۵		برکت	۱۸	۴/۵۰

بر آن، فرض همبستگی پسماندها با مقدار ۲/۲۱ آماره دوربین-واتسون به دلیل قرار داشتن در دامنه ۱/۵ تا ۲/۵ رد شد. بنابراین، استفاده از روش‌های تحلیل مذکور مجاز بود. جدول ۲ نشان می‌دهد که، روان‌نژندی و برون‌گرایی با اضطراب کرونا در افراد واکسینه‌شده رابطه مثبت و معنی‌دار و سازگاری، دلپذیربودن، وظیفه‌شناسی با اضطراب کرونا در آنان رابطه منفی و معنی‌دار داشتند ($P < 0.01$).

پیش از تحلیل داده‌ها با روش‌های ضرایب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه، پیش‌فرض‌های آن بررسی شد. بررسی مفروضه‌های رگرسیون چندگانه نشان داد که فرض نرمال بودن متغیرها به دلیل معنی‌دار نشدن آماره آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای متغیرهای ویژگی‌های شخصیتی و اضطراب کرونا رد نشد ($P > 0.05$). همچنین، فرض همخطی چندگانه با دامنه ۱/۵۱ تا ۴/۴۲ آماره عامل تورم واریانس به دلیل کوچک‌تر از ۱۰ بودن رد شد. علاوه

جدول ۲. میانگین، انحراف معیار و ماتریس همبستگی ویژگی‌های شخصیتی و اضطراب کرونا در افراد واکسینه شده

متغیر	میانگین	انحراف معیار	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱. روان‌نژندی	۲۷/۴۲	۱۰/۹۵	۱					
۲. برون‌گرایی	۲۴/۸۶	۱۱/۲۶	۰/۲۳۷**	۱				
۳. سازگاری	۲۵/۶۸	۱۰/۷۸	-۰/۴۱۵**	-۰/۴۰۳**	۱			
۴. دلپذیربودن	۲۶/۰۵	۱۱/۱۲	-۰/۳۲۱**	-۰/۳۰۴**	۰/۴۱۴*	۱		
۵. وظیفه‌شناسی	۲۵/۲۵	۱۱/۰۳	-۰/۳۱۱**	-۰/۴۷۵**	۰/۵۴۰**	۰/۳۶۱*	۱	
۶. اضطراب کرونا	۲۸/۱۲	۹/۶۲	۰/۴۱۷**	۰/۴۱۹**	-۰/۴۳۵**	-۰/۴۹۱**	-۰/۳۳۹**	۱

* $P < 0.05$

** $P < 0.01$

جدول ۳ نشان می‌دهد که، ویژگی‌های شخصیتی به‌طور معنی‌داری توانستند ۳۹/۴ درصد از تغییرات اضطراب کرونا در افراد واکسینه شده را پیش‌بینی کنند ($P < 0.001$).

جدول ۳. نتایج رگرسیون چندگانه با مدل همزمان برای پیش‌بینی اضطراب کرونا بر اساس ویژگی‌های شخصیتی در افراد

متغیر	R	R ²	F	df	P-Value	B	SE	Beta	مقدار t	P-Value
روان‌نژندی	۰/۱۱۳	۰/۰۰۵				۰/۱۱۳	۰/۰۴۰	۰/۱۲۹	۲/۸۰۶	۰/۰۰۵
برون‌گرایی	۰/۱۰۴	۰/۰۱۴		۵		۰/۱۰۴	۰/۰۴۲	۰/۱۲۲	۲/۴۷۵	۰/۰۱۴
سازگاری	۰/۶۲۸	۰/۳۹۴	۲۸۰/۳۷	۳۹۴	<۰/۰۰۱	-۰/۰۳۶	۰/۰۴۷	-۰/۰۴۰	-۰/۷۵۹	۰/۴۴۸
دلب‌پذیربودن	-۰/۲۹۹	<۰/۰۰۱				-۰/۲۹۹	۰/۰۳۸	-۰/۳۴۶	-۷/۸۰۷	<۰/۰۰۱
وظیفه‌شناسی	۰/۰۱۷	۰/۰۴۲				۰/۰۱۷	۰/۰۴۲	۰/۰۲۰	۰/۴۱۱	۰/۶۸۲

بحث

یافته‌های این مطالعه نشان داد که روان‌نژندی و برون‌گرایی با اضطراب کرونا در افراد واکسینه‌شده رابطه مثبت و معنی‌دار و سازگاری، دلب‌پذیربودن، وظیفه‌شناسی با اضطراب کرونا در آنان رابطه منفی و معنی‌دار داشتند. نتایج پژوهش‌های گذشته درباره مولفه‌های ویژگی‌های شخصیتی شامل روان‌نژندی، برون‌گرایی، سازگاری، دلب‌پذیربودن، وظیفه‌شناسی با اضطراب کرونا متفاوت بودند. نتایج پژوهش Eroglu و همکاران نشان داد که روان‌نژندی با ترس از کووید-۱۹ رابطه معنی‌دار مثبت و وظیفه‌شناسی با آن رابطه معنی‌دار منفی داشت، اما برون‌گرایی، سازگاری و دلب‌پذیربودن با آن رابطه معنی‌داری نداشتند [۱۵]. Tankha و Kumar ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که روان‌نژندی با با نگرانی جسمی اضطراب کرونا رابطه مثبت و معنی‌دار و برون‌گرایی، سازگاری و وظیفه‌شناسی با نگرانی جسمی اضطراب کرونا رابطه منفی و معنی‌دار داشت، اما دلب‌پذیربودن با آن رابطه معنی‌داری نداشت [۹]. در پژوهشی دیگر Aschwanden و همکاران گزارش کردند که روان‌نژندی با نگرانی بیشتر درباره بیماری کروناویروس و برون‌گرایی و وظیفه‌شناسی با نگرانی کمتر درباره بیماری کروناویروس مرتبط بود، اما بین سازگاری و دلب‌پذیربودن با آن رابطه معنی‌داری یافت نشد [۱۶]. همچنین، نتایج پژوهش SeyyedNoori و همکاران نشان داد که روان‌نژندی با اضطراب کووید-۱۹ رابطه مثبت و معنی‌دار و برون‌گرایی، سازگاری و دلب‌پذیربودن با اضطراب کووید-۱۹ رابطه منفی و معنی‌دار داشت، اما وظیفه‌شناسی با اضطراب کووید-۱۹ رابطه معنی‌داری نداشت [۱۷]. Zamani و همکاران ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که ویژگی شخصیتی هیجان‌پذیری با اضطراب ناشی از بیماری کرونا رابطه معنی‌دار مثبت و ویژگی‌های شخصیتی صداقت-

فروتنی، برون‌گرایی، سازگاری، دلب‌پذیربودن و وظیفه‌شناسی با آن رابطه معنی‌دار منفی داشت [۱۸]. در پژوهشی دیگر Tabe Bordbar و همکاران گزارش کردند که روان‌نژندی با اضطراب کرونا رابطه معنی‌دار مثبت و برون‌گرایی، سازگاری، دلب‌پذیربودن و وظیفه‌شناسی با اضطراب کرونا رابطه معنی‌دار منفی داشت [۱۹].

در تبیین رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی با اضطراب کرونا در افراد واکسینه‌شده می‌توان استنباط کرد که افراد روان‌نژند نسبت به سایر افراد وقایع زندگی منفی را بیشتر تجربه می‌کنند و حتی وقایع را منفی‌تر ارزیابی می‌نمایند. زیرا آنان خود را در شرایطی قرار می‌دهند که خودپنداره منفی خود را تایید و تقویت نمایند و هر چقدر بیشتر این شرایط را تجربه کنند وضعیت سلامتی خود را پایین‌تر و نامطلوب‌تر ارزیابی می‌نمایند که بر این اساس می‌توان انتظار داشت که با افزایش ویژگی روان‌نژندی میزان اضطراب کرونا افزایش یابد. همچنین، افراد برون‌گرا معمولاً دوستان بیشتری دارند، اکثر اوقات خود را در جمع دوستان سپری می‌کنند، با دیگران در تعامل و مراوده هستند و انگیزه بیشتری برای برقراری ارتباط صمیمانه با دوستان دارند که همه این موارد در شرایط طبیعی می‌توانند سبب کاهش اضطراب شوند، اما در شرایط غیرطبیعی مثل بیماری کرونا که درباره آن اطلاعات درست و نادرست با هم قابل دسترس هستند، آمار ابتلاء و مرگ‌ومیر آن بالا و برای آن هیچ دارو یا درمانی وجود ندارد، تعامل و ارتباط بیشتر با دوستان و بحث بیشتر درباره بیماری کرونا می‌تواند سبب افزایش اضطراب کرونا در افراد برون‌گرا شود. علاوه بر آن، افراد سازگار وقایع و رویدادهای خوشایند بیشتر و وقایع و رویدادهای ناخوشایند کمتری را تجربه می‌کنند و حتی ارزیابی آنها از وقایع و رویدادهای ناخوشایند و منفی

ویژگی منفی محسوب شود و این ویژگی یعنی برون گرایی همانند روان نژندی سبب افزایش اضطراب کرونا می شوند. در مقابل، سه ویژگی شخصیتی سازگاری، دلیزیر بودن و وظیفه شناسی جزء ویژگی های مثبت روانشناختی هستند که می توانند سبب کاهش اضطراب کرونا شوند. از آنجایی که ویژگی های منفی مانند روان نژندی و برون گرایی (برون گرایی به عنوان یک ویژگی منفی برای اضطراب کرونا در زمان عدم وجود درمان و داروی خاص و موثر برای بیماری کرونا) می توانند توانایی پیش بینی مستقیم سایر ویژگی های منفی و ویژگی های مثبت مانند سازگاری، دلیزیر بودن و وظیفه شناسی می توانند توانایی پیش بینی معکوس ویژگی های منفی را داشته باشند و از آنجایی که اضطراب کرونا یک ویژگی منفی است، لذا می توان انتظار داشت که ویژگی های شخصیتی بتوانند اضطراب کرونا را تبیین و پیش بینی نمایند.

از محدودیت های مطالعه حاضر می توان به مقطعی و همبستگی بودن آن، عدم بررسی نتایج به تفکیک جنسیت، استفاده از ابزارهای خودگزارش دهی برای گردآوری داده ها و محدود شدن جامعه پژوهش به افراد واکسینه شده (دوز دوم) مراجعه کننده به مرکز واکسیناسیون مجتمع پیامبر اعظم (ص) دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران غرب اشاره کرد. بنابراین، پیشنهاد می شود که پیش بینی اضطراب کرونا بر اساس ویژگی های شخصیتی در مردان و زنان به تفکیک بررسی و نتایج آنها مقایسه شود. چون که به نظر می رسد اضطراب کرونا در زنان بیشتر از مردان باشد و شاید همین امر سبب تفاوت احتمالی در نتایج پژوهش های مردان و زنان شود. همچنین، انجام پژوهش بر روی افراد واکسینه نشده و مقایسه نتایج آنها با افراد واکسینه شده یا مقایسه افراد دریافت کننده دوز دوم با دوز سوم می تواند به متخصصان و برنامه ریزان کمک نماید. علاوه بر آن، پیش بینی اضطراب کرونا بر اساس سایر متغیرهای روانشناختی مانند تنظیم شناختی هیجان، سرسختی سلامت، اضطراب سلامت و سبک زندگی مرتبط با سلامت پیشنهاد می شود.

نتیجه گیری

نتایج پژوهش حاضر حاکی از نقش موثر ویژگی های شخصیتی در پیش بینی اضطراب کرونا در افراد واکسینه شده بود. این نتایج برای مدیران، متخصصان و برنامه ریزان در سطح کلان جهت مدیریت بحران تلویحات کاربردی بسیاری دارد و آنان بر اساس نتایج این پژوهش و نتایج مطالعات

در مقایسه با افراد غیرسازگار یا کمتر سازگار مثبت تر می باشد که تجربه بیشتر رویدادها و وقایع خوشایند و تجربه کمتر رویدادها و وقایع ناخوشایند سبب افزایش شادکامی، امیدواری و رضایت از زندگی در آنان می شود که بر این اساس می توان انتظار داشت که با افزایش سازگاری میزان اضطراب کرونا کاهش یابد. همچنین، افراد دلیزیر بیشتر از سوی دیگران تایید می شوند، به موقعیت های اجتماعی سطح بالاتری دست می یابند، از زندگی شخصی و شغلی خود رضایت بیشتری دارند و خود را از نظر سلامت و کیفیت زندگی در وضعیت مطلوب تری ارزیابی می کنند که همه این موارد سبب می شوند که افزایش دلیزیر بودن باعث کاهش ادراک اضطراب کرونا شود. علاوه بر آن، افراد وظیفه شناس برای انجام کارها، فعالیت ها و وظایف محوله از خود تلاش و پشتکار بالایی نشان می دهند و غالباً آنها را به نحو مطلوبی به پایان می رسانند که این امر سبب افزایش احتمال دریافت پاداش و تقدیر از سوی دیگران و حتی خود (خودتقویتی) می شود و احساس احترام و عزت نفس آنها را بالا می برد. در نتیجه، می توان انتظار داشت که افراد وظیفه شناس در دوران شیوع بیماری کرونا، پروتکل های بهداشتی مرتبط با آن را به خوبی رعایت نمایند و افزایش وظیفه شناسی سبب کاهش اضطراب کرونا گردد. یافته های دیگر این مطالعه نشان داد که ویژگی های شخصیتی به طور معنی داری توانستند تغییرات اضطراب کرونا در افراد واکسینه شده را پیش بینی کنند. درباره پیش بینی اضطراب کرونا بر اساس ویژگی های شخصیتی پژوهش های اندکی انجام شده و این نتیجه با نتایج پژوهش های SeyyedNoori و همکاران مبنی بر توانمندی ویژگی های شخصیتی در پیش بینی اضطراب بیماری کووید-۱۹ [۱۷] و Tabe Bordbar و همکاران نقش معنی دار ویژگی های شخصیتی و منبع کنترل سلامت در پیش بینی اضطراب کرونا [۱۹] همسو بود.

در تبیین توانمندی ویژگی های شخصیتی در پیش بینی اضطراب کرونا در افراد واکسینه شده می توان استنباط کرد که شخصیت مجموعه ویژگی های نسبتاً ثابت و پایدار است که در طول زمان کمتر تغییر می کند و از میان ویژگی های شخصیتی، روان نژندی یک ویژگی منفی و برون گرایی با اینکه ویژگی مثبت است، اما به دلیل اینکه به دنبال پیش بینی اضطراب کرونا است که درباره بیماری کرونا هیچ دارو و درمان خاص و قطعی وجود ندارد، لذا می توان استنباط کرد که برون گرایی برای اضطراب کرونا یک

پژوهش همکاری یا مشارکت داشتند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌شود.

ملاحظات اخلاقی

مقاله حاضر برگرفته از طرح پژوهشی است که با حمایت مالی دانشگاه علوم پزشکی ایران و دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران غرب انجام و کد اخلاق را از دانشگاه علوم پزشکی ایران (IR.IUMS.REC.۱۴۰۱.۳۷۹) اخذ نموده است.

تعارض منافع

در این مقاله هیچ‌گونه تعارض منافع بین نویسندگان وجود نداشت.

مشابه می‌تواند برنامه‌هایی کاربردی در جهت کاهش اضطراب کرونا طراحی و اجرا نمایند. در نتیجه، برنامه‌ریزی برای کاهش اضطراب کرونا در افراد مختلف حتی افراد واکنش‌دهنده از طریق ویژگی‌های شخصیتی به‌ویژه کاهش روان‌نژندی و افزایش سازگاری، دلپذیری و وظیفه‌شناسی ضروری است. بنابراین، نتایج این پژوهش می‌تواند در ارائه چشم‌اندازی مناسب به مسئولان و مدیران مدیریت بحران کشور و سیاست‌گذاری‌های آموزشی جهت پیشگیری یا کاهش اضطراب کرونا کمک نماید.

سپاسگزاری

بدین‌وسیله از همه کسانی که در انجام هر چه بهتر این

References

1. Talebi M. The role of psychological resilience and spiritual health in predicting Covid-19 anxiety in nurses. *Iranian Journal of Rehabilitation Research in Nursing*. 2022;8(2):12-20. [Persian]
2. Weizman O, Duceau B, Trimaille A, Pommier T, Cellier J, Geneste L, et al. Machine learning-based scoring system to predict in-hospital outcomes in patients hospitalized with COVID-19. *Arch Cardiovasc Dis*. 2022;115(12):617-26. <https://doi.org/10.1016/j.acvd.2022.08.003>
3. Marzano AV, Genovese G, Moltrasio C, Gaspari V, Vezzoli P, Maione V, et al. The clinical spectrum of COVID-19-associated cutaneous manifestations: An Italian multicenter study of 200 adult patients. *J Am Acad Dermatol*. 2021;84(5):1356-63. <https://doi.org/10.1016/j.jaad.2021.01.023>
4. Stambouli N, Driss A, Gargouri F, Bahrini Kh, Arfaoui B, Abid R, et al. COVID-19 prophylaxis with doxycycline and zinc in health care workers: a prospective, randomized, double-blind clinical trial. *Int J Infect Dis*. 2022;122:553-8. <https://doi.org/10.1016/j.ijid.2022.06.016>
5. Kushnir VM, Berzin TM, Elmunzer BJ, Mendelsohn RB, Patel V, Pawa S, et al. Plans to reactivate gastroenterology practices following the COVID-19 pandemic: A survey of North American centers. *Clin Gastroenterol Hepatol*. 2020;18(10):2287-94. <https://doi.org/10.1016/j.cgh.2020.05.030>
6. Alipour A, Ghadami A, Alipour Z, Abdollahzadeh H. Preliminary validation of the Corona disease anxiety scale (CDAS) in the Iranian sample. *Journal of Health Psychology*. 2020;8(4):163-75. [Persian]
7. Friedman-Klabanoff DAJ, Tjaden AH, Santacatterina M, Munawar I, Sanders JW, Herrington DM, et al. Vaccine-induced seroconversion in participants in the North Carolina COVID-19 community Research Partnership. *Vaccine*. 2022;40(42):6133-40. <https://doi.org/10.1016/j.vaccine.2022.09.021>
8. Mazza MG, De Lorenzo R, Conte C, Poletti S, Vai B, Bollettini I, et al. Anxiety and depression in COVID-19 survivors: Role of inflammatory and clinical predictors. *Brain Behav Immun*. 2020;89:594-600. <https://doi.org/10.1016/j.bbi.2020.07.037>
9. Kumar VV, Tankha G. The relationship between personality traits and COVID-19 anxiety: A mediating model. *Behav Sci*. 2022;12(24):1-14. <https://doi.org/10.3390/bs12020024>
10. Piotrowska M. The importance of personality characteristics and behavioral constraints for retirement saving. *Economic Analysis and Policy*. 2019;64:194-220. <https://doi.org/10.1016/j.eap.2019.09.001>
11. Djordjevic M, Brink V, Wardenaar KJ, Scholte-Stalenoef AN, Visser E. Personality traits and coping strategies in recent-onset psychosis: Associations with symptom severity and psychosocial functioning. *Schizophr Res*. 2022;250:143-51. <https://doi.org/10.1016/j.schres.2022.10.010>
12. Costa PT, McCrae RR. Normal personality assessment in clinical practice: The NEO personality inventory. *Psychological Assessment*.

- 1992;4(1):5-13. <https://doi.org/10.1037/1040-3590.4.1.5>
13. Barbagallo F, Cucinella L, Tiranini L, Martini E, Bosoni D, Molinaro P, et al. (2022). Relationship between personality traits and sexual function in symptomatic postmenopausal women. *Maturitas*. 2022;166:50-7. <https://doi.org/10.1016/j.maturitas.2022.08.010>
14. Puyane M, Subira S, Torres A, Roca A, Garcia-Estève L, Gelabert E. (2022). Personality traits as a risk factor for postpartum depression: A systematic review and meta-analysis. *J Affect Disord*. 2022;298(1):577-89. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2021.11.010>
15. Eroglu A, Suzan OK, Hur G, Cinar N. The relationship between fear of COVID-19 and psychological resilience according to personality traits of university students: A PATH analysis. *Arch Psychiatr Nurs*. 2023;42:1-8. <https://doi.org/10.1016/j.apnu.2022.11.001>
16. Aschwanden D, Strickouser JE, Sesker AA, Lee JH, Luchetti M, Stephan Y, et al. Psychological and behavioural responses to Coronavirus disease 2019: The role of personality. *Eur J Pers*. 2021;35(1):51-66. <https://doi.org/10.1002/per.2281>
17. SeyyedNoori S Z, Kamalipour D, Vakilian M, Doost, H, Piri R. Relationship between personality traits and anxiety of COVID-19 in mothers of children with emotional-behavioral disorders. *Journal of Exceptional Education*. 2021;21(162):49-58. [Persian]
18. Mohammad Zamani Z, Hematyar I, Sharifzadeh M, Haj Aboutalebi N. Investigating the relationship between resilience, hexaco personality traits and psychological distress with anxiety caused by corona disease in residents of Tehran. *The Journal of New Advances in Behavioral Sciences*. 2021;6(54):307-24. [Persian].
19. Tabe Bordbar F, Eisakhani Sh, Esmaeili M. The role of personality characteristics and locus of health control in prediction of Corona virus anxiety in women. *Journal of Clinical Psychology*. 2021;13(3):59-68.
20. MahmodiTabar M, Safarzadeh S. Comparison of the effectiveness of integrated meta-diagnostic treatment and positive thinking skills training on adherence to treatment and coronary anxiety in patients with type 2 diabetes. *Iranian Journal of Psychiatric Nursing*. 2021;9(5):87-98. [Persian]
21. Ghanei R, Valiei S, Rezaei M, Rezaei K. The relationship between personality characteristics and Nursing occupational stress. *Iranian Journal of Psychiatric Nursing*. 2013;1(3):27-34. [Persian].